

Érettségi változások: TESTNEVELÉS

A közismereti érettségi vizsgatárgyak 2024. május-júniusi vizsgaidőszaktól érvényes vizsgakövetelményei

A felmenő rendszerben tanulók számára 2024-től kezdődően új, változó vizsgakövetelmények lépnek érvénybe. **Érettségi változások** című rovatunkban tantárgyanként vizsgáljuk meg a kötelező vizsgatárgyak jellemző változási szisztémáit, a jövőben érvényes strukturális ismereti eljárásait. A nyári időszakban a mozgásra ösztönözve olvasóinkat, aktuális lapszámbunkban a testnevelés tantárgy változásait vettük górcső alá.

Szöveg: Karkó Ádám

2020-ban a *Nemzeti alaptanterv* és *Kerettantervek* bevezetését követően elkészültek a hozzájuk illeszkedő részletes érettségi vizsgakövetelmények is. A követelmények alapján először a 2023/2024-es tanévben, a május-júniusi érettségik alkalmával adnak számot tudásukról a vizsgázók.

A megújuló érettségi vizsgakövetelmények – általánosan interpretálva, az összes érettségire vetítve – korszerű értékelési módszereket határoznak meg, amelyekkel az eddiginél szélesebb teret adnak a diákok önálló problémamegoldásának és kreativitásának. Továbbra is megmaradt az érettségi vizsga kétszintű rendszere, amelyben a kötelező vizsgatárgyak sem változtak meg, így a testnevelés egy nem kötelezően megszabott időpontra esik majd.

A testkultúra újragondolása

A 2024-től érvényes érettségi rendszerben a testnevelés kompetenciákon érthetjük a testkultúra értékeinek felismerését és elsajátítását, valamint a mozgások megjelenítésének és teljesítményszintjének kompetenciáját. A tanult sportági csoportok és a testkultúra különböző területei külön témaköröket fednek le. Szükséges, hogy a vizsgázó legyen képes az iskolai testnevelésben tanult sportágak technikájának teljesítményhez kötött bemutatására, rendelkezzen a testi képességekhez kapcsolódó ismeretek alkotó felhasználásának képességével, legyen képes az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismeretek felhasználására és átadására, rendelkezzen az egyéni és társasjátékok, sporttevékenységek szervezéséhez szükséges ismeretekkel, legyen képes ezek átadására és bemutatására, legyen képes a mozgáskommunikáció alkalmazására. Fontos, hogy tudja értelmezni a kultúra és a testkultúra kapcsolatrendszerét és a biológiai fejlődéssel összhangban a mozgásigény és mozgásszükséglet alakulását, ismerje az önálló test-

edzés elméleti és gyakorlati alapjait, a testi képességek és a mozgásműveltség sokoldalú fejlesztésének lehetőségeit, tudja értelmezni a testi és lelki egészség megőrzésére vonatkozó lehetőségeket, a higiéniés szokások jelentőségét, ismerje a magyar sportsikereket, és tudja értelmezni az olimpiai eszmét.

A témakörök változásai

Mind a 2017-es, mind a 2024-es érettségi vizsgakövetelmények alapján két részre oszthatóak a témakörök: elméleti és gyakorlati követelmények szerint állapították meg az elvárásokat.

Elméleti követelmények

- 1) Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek (= *A paralimpiai játékok* téma középszintről emelt szintre került át; a *NOB* és a *MOB szerepe az olimpiai eszme ápolásában* kikerült az emelt szintű követelmények közül; a *Téli olimpiai játékok és az ott elért magyar sikerek* bekerült az emelt szintű vizsgakövetelményekbe)
- 2) A harmonikus testi fejlődés (= *A motoros képességek változása a különböző életkorokban* téma bekerült az emelt szintű követelmények közé)
- 3) A testmozgás, a sport szerepe az egészségtudatos magatartás kialakításában, és a személyiség fejlesztésében (= *Az „egészséges” közösség visszatartó ereje* téma kikerült az emelt szintű követelmények közül)
- 4) A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- 5) Gimnasztikai ismeretek (= *A rendgyakorlatok szerepe a testnevelésórákon* téma kikerült a középszintű követelményekből, viszont emelt szinten megjelentek *A gimnasztikai gyakorlatok csoportosítása és a gimnasztikai gyakorlatok sportági szerepe* témák)

Vizsgaleírás

Középszint		Emelt szint	
Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
50 perc tiszta bemutatási idő	15 perc	240 perc tiszta bemutatási idő	20 perc
100 pont	50 pont	100 pont	50 pont

A vizgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	Személyi sportfelszerelés	NINCS	Személyi sportfelszerelés	NINCS
A vizsgaszervező intézmény biztosítja	A gyakorlati vizsgánál részletezett eszközöket	NINCS	A gyakorlati vizsgánál részletezett eszközöket	NINCS

A középszintű vizsga pontszámai

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	
50 perc tiszta bemutatási idő	15 perc	
Sportági technikák és önállóan összeállított gyakorlatsorok bemutatása	A) altétel: Egy téma kifejtése	B) altétel: Fogalom vagy adat ismerete
	36 pont	14 pont
100 pont	50 pont	

A tételsor legalább 15 A) és 15 B) altételt tartalmaz. Az altételsoroknak minden témakört érinteniük kell. A vizsgán az A) és a B) altételsorból külön húz a vizsgázó.

Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga	
240 perc tiszta bemutatási idő	20 perc	
Kötelezően előírt gyakorlatok és technikák teljesítményre törekvő bemutatása	A) Egy téma kifejtése	B) Fogalom vagy adat ismerete
	35 pont	15 pont
100 pont	50 pont	

Az emelt szintű vizsga pontszámai

A tételsornak legalább 20 A) és 20 B) altételt kell tartalmaznia. Az altételsoroknak minden témakört érinteniük kell. A vizsgázó az A) és B) altételsorból külön húz egy-egy tételt.

- 6) Atlétika (= Középszinten megjelent „Az atlétika mint a sportok királynője” tételmondat értelmezése, illetve a Balesetvédelmi előírások az atlétika oktatása során; emelt szintre bekerült A tanult atlétikai mozgásformák összehasonlítása téma)
- 7) Torna (= Középszinten megjelent a Torna az iskolai testnevelésben; emelt szintre bekerült A torna értékelési rendszere)
- 8) Zenés-táncos mozgásformák
- 9) Küzdősportok, önvédelem (= Középszinten kiegészült az egyik téma: Egy, az olimpiai játékok programjában szereplő küzdősport bemutatása, alapvető szabályainak ismertetése)
- 10) Úszás (= Középszintre bekerült a Két úszásnem részletes ismertetése)
- 11) Testnevelési és sportjátékok (= Középszinten több módosítás történt, egyrészt a korábbi Labdaérítéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése téma helyett az Öt, labdajátékot előkészítő testnevelési játék ismertetése téma lett; a korábbi Egy választott sportjáték alapvető szabályainak (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok), valamint alapvető technikai, taktikai elemeinek bemutatása helyett az új követelményekben már két játék bemutatását várják el a vizsgázatók; emelt szinten megjelent A négy, iskolában tanult sportjáték bemutatása és A sportjátékokhoz szükséges képességrendszer téma)
- 12) Alternatív környezetben űzhető sportok és mozgásformák

Gyakorlati ismeretek

- 1) Gimnasztika (= középszinten kiegészítésképpen megjelent A gyakorlat feleljen meg a bemelegítés általános követelményeinek kiírás)
- 2) Atlétika [futások, ugrások, dobások]
- 3) Torna
 - talajtorna (= Az öt kötelező és legalább két ajánlott elemből álló, összefüggő talajgyakorlat bemutatása került be középszintre, a korábbi négy kötelező és egy ajánlott helyett)
 - szekrényugrás
 - felemáskorlát (= A négy kötelező és legalább két ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása került be középszintre a korábban elvárt három kötelező, egy ajánlott helyett; Kötelező elemek: ostromlendület, térdfellendülés, kelepfellendülés a felső karfára, alugrás. Ajánlott elemek: alaplendület, kelepfelhúzóadás, malomforgás előre, kelepforgás hátra, pedzés, beterpesztés stb.)
 - gerenda (= Egy ajánlott helyett legalább két ajánlott tornamutatványt kell prezentálni)
 - ritmikus gimnasztika (= A négy kötelező és legalább két ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása került be középszintre a korábbi három kötelező, egy ajánlott helyett)

- gyűrű
 - nyújtó
 - korlát (= A négy kötelező és legalább két ajánlott elemből álló, összefüggő gyakorlat bemutatása került be középszintre a korábbi három kötelező, egy ajánlott helyett)
 - aerobik (= középszinten a következő követelményekkel jelent meg az aerobik: Különböző elemekből álló, önállóan összeállított gyakorlat bemutatása zenére. A gyakorlat tartalmazzon dinamikus erő, statikus erő és egyensúly elemeket, illetve ugrásokat. A gyakorlat ideje 35–40 sec. A négy tartalmi elemből 1-1 gyakorlat bemutatása, amely a sportág szabályai szerint 0,1–0,3 nehézségi értékű. Emelt szinten az alábbi elvárások jelentek meg: Különböző elemekből álló, önállóan összeállított gyakorlat bemutatása zenére. A gyakorlat tartalmazzon dinamikus erő, statikus erő és egyensúly elemeket, illetve ugrásokat. A gyakorlat ideje 45–50 sec. A négy tartalmi elemből (dinamikus erő, statikus erő és egyensúly elem, illetve ugrás) 1-1 gyakorlat bemutatása, amely a sportág szabályai szerint 0,4 vagy annál magasabb nehézségi értékű.)
- 4) Küzdősportok, önvédelem (= középszinten megjelent a karate és annak alapelemei [Testre irányuló egyenes ütés előre – Egyenes rúgás előre – Testre irányuló egyenes ütés védelem és ellentámadás (ötlépes küzdelem)])
 - 5) Úszás
 - 6) Testnevelési és sportjátékok
 - Kézilabdázás
 - Kosárlabdázás
 - Labdarúgás
 - Röplabdázás

Szakszó-, név- és fogalomtár

Középszinten megjelentek az alábbi fogalmak: alternatív környezet, egészségtudatos magatartás, olimpiai eszme – szimbólumok, önvédelem, stressz.

Emelt szinten megjelentek az alábbi fogalmak: drog és dopping, fair play; retardáció; olimpiai bajnokok – **kikerült**, pillangóúszás – **kikerült**.

Részletek:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

Részletes érettségi vizsgakövetelmények a 2012-es Nat alapján:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2017/testnevelés_vk.pdf

Részletes érettségi vizsgakövetelmények a 2020-as Nat alapján:

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/testnevelés_2024_e.pdf